

PESTI FŐTEMLPOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

VI. évf. 42. szám

2020. szeptember

Tartalom

- Minden válság lehetőség
- Szent Gellértről
- Józan, keresztény hangra van szükség
- Toronyavatás
- Húsz éve a plébánián
- Kegyelmi időket élünk
- Elváltak zarándoklata
- Liszt Ferenc fesztivál
- A Szép, a Jó és az Igaz

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Minden válság lehetőség

Anyaszentegyházunknak többezer éves tapasztalata van akár az egyéni életutunkat, akár a közösségi életünket illetően. Olyan örökség ez, amellyel élni biztonság, fejlődés, feladat. Biztonság, mert nem vagyunk egyedül, hanem vannak előttünk haladók, akiknek életében igazolódtak az értékek. Fejlődés, mert a más kárán, vagy még inkább hasznán tanul az okos. Nem kell mindent kitalálnunk, vagy előről kezdenünk, az előző nemzedékek tudása a mi kincsünk is, amelyre építhetünk. Ezért feladat is, mert tovább kell lépünk, hozzá kell adnunk a magunkét, majd meggagdagítva örökölni hagynunk utódainknak.

Sok mindent átélt már keresztény közösségünk: üldöztetést, kibontakozást, lehetőséget és beszűkülést, kudarcot és sikert, hanyatlást és fölemelkedést. Igaz ez egyéni keresztény életünkben és Egyházunk tágasságában egyaránt. Vannak válságperiódusok és a megújulás szakaszai. A pszichológia szakértő módon mutatja ki egyéni életutunkon a határhelyzeteket, a fordulópontokat, amikor meg kell küzdenünk a problémákkal és merni szembenézni a kihívásokkal. Ugyanígy a családi, társadalmi vagy közösségi életünk területén is. Ezeket azért jó ismerni, mert fölfedezzük, hogy nem csak magunk találkozunk ezekkel, hanem tipikusan mások is, vagyis általános érvényű jelenségekről van szó. Ezen túl pedig, amikor elérnek bennünket, fölkészülten tudunk szembe nézni velük. Ilyen trauma a születés maga, az édesanyánkról való leválás, a kamaszkor, az aktivitás középgenerációs szakasza, az emberélet útjának felén járók traumája, az öregedés nehézségei, majd a halállal való szembenézés. De ilyen a családi életben a szülővé válás állomása, az első gyermek születése, a hetedik év körüli házasságokban tapasztalható megszokottság és belefáradás, a beszélgetés hiánya miatti elidegenedés, a gyermekek kirepülésével együtt járó űr, a se veled, se

nélküled keserű állapota, az öreg emberek egymást segítő vagy marcangoló együttléte. Sorolhatnánk a közösségi élet dinamikájában tapasztalható válságokat is, például, amikor valaki rátelepszik a társaságra és önmegvalósításának terepévé silányítja a csoportot. Vagy, a bezárkózó, belterjessé váló közösségek életét, amelyek önmagukat emésztik el és igazán nem tekinthetőek katolikusoknak. Ezeken felül még átéljük a történelmi, társadalmi, politikai környezet sokféle adottságát, befolyásoló tényezőjét, melyek hatása alól magunkat kivonni nem tudjuk.

Mit kezdjünk ezekkel? Mennyi sok buktató, mennyi kudarc veszélye leselkedik ránk! Azt érezzük, amit Szent Péter érzett a viharzó tengeren, amikor az elnyeléssel fenyegette. Különös aktualitása van mindennek napjainkban, amikor soha nem látott helyzet adódott a világban, amellyel úgy kell megküzdünk, hogy egyrészt bizonytalanság övez, másrészt nincs modell a megoldásra: egészen speciális kihívásokra kell jó válaszokat adnunk.

Két dolgot bizton állíthatunk. Egyrészt ilyenkor derül ki a Gondviselő Istenbe vetett bizalmunk ereje. Csak beszélünk róla, vagy amikor annak tétje van, akkor működik, erőt ad? Mint Péter apostolnak a viharzó tengeren. Aki bénító félelemmel fél, az hiába mondja, valójában nem hisz, mert nem bízik Istenben. Másrészt – a fent említett egyházi tapasztalatunk szerint – minden válságban lehetőség van, a megújulás lehetősége. Az új helyzetre új választ kell adni, amely már a régi sablonok, megszokások útján nem érhető el. Van-e annyi életerőnk, hogy ne a vírus által teremtetett helyzet győzzön le minket, hanem mi győzzünk felette. Hitünkben fakadóan meg kell újulnunk bizalmunkban, öntudatunkban, értékelésünkben, tetterőnkben. Mi erősebbek vagyunk Istennel bármi nehézségben, s győzni fogunk!

Zoltán atya

Szent Gellértről saját írása alapján

Szent Gellért legendája, azon belül is magyarországi működése, vértanúhalála, kisbúcsúnk, Szent Gellért ünnepe alkalmával többször volt már tárgya róla szóló, lapunkban megjelent írásoknak. E helyen – ugyancsak ebből az alkalomból személyes életéről a szűkö-

forrásokra támaszkodó kutatások alapján próbálunk képet adni.

A legendák és a verses zsolozsma Gellért életét a kívülről szemével látva mutatják be, többé-kevésbé hitelt érdemlő módon. Ezeknél biztosabban tájékoztat tulajdon életéről maga a szent fennmaradt

műve: a *Deliberatio supra hymnum trium puerorum*, mely belső életét, lelki alkatát, egyéniségét tárja fel.

Gellért mondandójára nem a teologikus fegyelmezettség jellemző, sokkal inkább az ihletettség.

Nem teoretikus volt, hanem olyan lelki ember, aki a saját és mások lelki életét ténylegesen, hatékonyan rendben tudta tartani. A tökéletességre való törekvés útját a remeteségben látta.

Bakonybélben vonult magányba, s itt próbált „szárnyra kelni” két szárny segítségével: az Isten szeretetével és a világ megvetésével, mert nyugtalan szívének és lobbanékony természetének lecsendesítését akarta elérni.

Művében így ír: „Aki Teremtőjét, tudatlanságától gátolva, nem érzi, nem tudja fölfogni, az nézzen fölfelé, és azáltal tanulja meg, mily nagy és mily hatalmas, mily rettenetes, aki mindezt a semmiből teremtette. Hogy senkinek se legyen mentsége, ha azt állítja, hogy Istent nem ismerheti, azok számára bizonyosággal is, vigasztalásul is szolgál az, hogy megalkotta az ég világát. Azt akarta, hogy mindenki filozófus legyen, a lehető legjobb, legcsodálatosabb ismerettel. Mert ha azt kérdi valaki, mily ragyogóan fényes az Isten, nézzen a Napba, melyet alkotott. Lássa meg, hogy fénylik Ő, akitől fényes a Nap; elviselhetetlen, kimondhatatlan fény. Ha az érdekli, mily nagy, és nem tudja felfogni nagyságát – ami lehetetlen is –, vizsgálja meg az eget és a föld széles tereit; ha pedig mindezt meg nem méri még a lángelme igyekeve sem, akkor fontolja meg

alkotójának végtelenségét.”

Gellért sokszor bámult a fényes Napra és a ragyogó csillagokra, de a béli völgy fölött sokszor borult el az ég. S ez megérezte a remetével azt, hogy a természet tele van titkokkal, rejtéllyel, misztériummal.

A nagy természetben nem csak a harmatnak, a csendes esőnek permetezése köti le figyelmét és indítja misztikus reflexiókra, de megfigyeli az állatvilág állandó küzdelmét is.

„Bárhova mész, magadat mindenüvé magaddal viszed” – mondja Kempis Tamás. Gellért menekülni akart ettől a világtól, mégis valamilyen módon István király udvarában maradt, az istváni világban és annak örökségében is képviselve a szentek tudományát. Nemcsak megélte hitét, hanem azt a történelem kényszere ellenére vértanúságával is továbbadta.

Józan, keresztény hangra van szükség

Szociológiai felmérés tanúsága szerint a magyar társadalomban körülbelül egymillió azok száma, akik, kitartanak az egyház mellett, és közülük 200 ezer nevezhető plébániákhoz kapcsolódó, gyakorló hívőnek.

Több mint hárommillió honfitársunk számára semmilyen jelentősége nincs a transzcendenciának, nem is igen érti a fogalom lényegét vagy nem is hallotta még ezt a szót. Több millió ember akkor veszi igénybe az Egyházat, amikor szolgáltatóként használja: keresztelező, esküvő, temetés lebonyolítására. Egyébként nem érdekli, hogy mit mondanak a papok, a népszámláláskor viszont kereszténynek jelölték magukat.

Párhuzamba állíthatjuk mindezt hazánkban a

magyarságtudat állapotával. Rengeteg a megalkuvó. És félek, hogy amennyiben a jellemesség szempontjából végezne valaki kutatást, felmérést, szomorú statisztikát kapnánk.

Az ilyen szomorú helyzetkép elégséges magyarázat arra, hogy a gyenge jellemű ember nem eszményképeket, karaktereket keres, nem karaktereket választ vezető pozíciókra, tehát nem keresztényeket, nem magyarokat, hanem elsődleges szempontjuk: ki ígér többet, kitől lehet több pénzt remélni, ki ígér meg több élvezetet. A Magyar Kurírban olvastam az alábbi sorokat: „Egy józan keresztény hangra lenne szükség egész Európában és az egész világon, de kisebbségben van a krisztusi tanítás.

Olyan hangra, aki ennek ellenére mégis tudja, hogy ez az egyetlen tanítás, amelyik segíthet a világon. Egy olyan hang, amelyre nemcsak az az egymillió magyar figyel, aki igazán keresztény, hanem a másik kilencmillió is, mert azt látja, hogy hiteles ember mond hiteles mondatokat. Ha végre megszólalna a hiteles értelmiség és nem hagyná, hogy hitetlen, esetleg magukat kereszténynek mondó, de a kereszténységnek csak károkat okozó emberek beszéljenek nevükben.”

Világosan kitűnik az eddigi eszmélődésből, hogy forradalom kell! Ha megverem a butát és az erkölcsi nullát, azzal ő nem lesz okosabb, nem válik erkölcsi példaképpé. *Lelki forradalomra van szükség!* Lelki megújulásra. Szánalmasan üres a köztudat, milliók lelke. Óriási az értékcsökkenés a lelkekben, a családokban, az országban. Ezért az értékmegjelenítés, az értékbevétel forradalma szükséges a lelkekbe, a szociális média, az internet közvetítette romboló hatások ellensúlyozására. Benedek pápa *Az Egyház Európában* kezdetű apostoli buzdításában ugyanezt így fogalmazta meg: „Az Egyház tudja és akarja felajánlani Európának a legrágább kincset, amit senki más nem tud megadni: a hitet Krisztusban, a meg nem csaló fény forrásában.”

Miért a Krisztus? Miért az övé az egyetlen tanítás, amely segíthet hazánkon, a világon? Az

evangélium táborhegyi jelenete (Lk 9, 28-36) megadja a választ. Jézus a gyenge hitű Pétert hívta fel oda két társával, akik ott „meglátták Őt” „másképpen”, úgy, hogy abból megértették, hogy mivégre történtek az addig megtapasztalt csodák, hogy az őszövétségi jövődölések, történelmi valósággá váltak, Jézusban szemük láttára beteljesedtek.

Megoldódtak számukra az emberiség roppant kérdései: *mi lesz a halál után? Mi az élet értelme?* Az evilági tanítások – bár hordoznak értékeket, mégis – kétségben hagynak, hiszen nem tudnak folytatásról. A *semmi* réme őrjíti a szerencsétlen, ezer csalódásban, keserű, elhagyatott öregségben, szegénységben vergődő milliókat. A félrevezetetteket, akik előtt az idéltlen, embertelen, ateista, baloldali, liberális erőfeszítések elzárják magának a Létnek a reményét. Péter szívéből azután szakadt ki a boldog felkiáltás, hogy meglátta az ezerkétszáz éve meghalt Mózes, és a nyolcszáz éve elragadott Illést: „Jó nekünk itt lennünk!”

Ez az igazi forradalom, amely „végigdübörög” az ember lelkében. Ez a kiút a sátáni zsákutcából. Ezt az isteni lelki forradalmat kell megvalósítani!

Dr. Kerényi Lajos SchP

Toronyavatás

Befejeződött a Belvárosi Főtemplom évtizedes rekonstrukciója

Régen várt esemény valósult meg templomunkban 2020. június 27-én, amikor ünnepélyesen megnyitottuk annak átépített, kilátótérre alakított tornyait. Az avatóünnepségen megjelent

Balog Zoltán miniszter- és Rétvári Bence államtitkár úr, valamint számos közéleti- és a kulturális életet képviselő személyiség és természetesen a projekt tervezését és kivitelezését végző szakemberek, Tóth Péter vezető tervező és Vantal István a kivitelező Bau-Vip Generál kft. tulajdonos ügyvezetője, aki a templom teljes rekonstrukciójának folyamatára tekintett vissza beszédében, melyben hangsúlyozta, hogy egy hosszú út végére értek és a nagy kihívást jelentő és becsülettel elvégzett munka cégük múltjának és örökségének részévé vált.

Több mint egy évtizede – éppen a 2008-2009-es gazdasági válságot követő igen nehéz időkben – kapták az első felkérést Zoltán atyától, ami nem volt más, mint a barokk templom falainak és mennyezetének átfestése, ill. a szentélykörüljáró kőburkolatának cseréje és az oltár mögötti elfalazás, avagy falfülke feltárása. Ekkor még nem gondolhatták, hogy ezen első lépések hova is vezetnek majd.

Ennek a szakasznak a különleges szenzációja volt, amikor egy igazán páratlan lelet került elő a feltárt szentély mögötti elfalazott falfülkéből, az 1300-as évekből való, Anjou-kori, Szűz Mária freskó, ez a ma is látható gyönyörű *Trónoló-Madonna a gyermek Jézussal*, melyet a feltárást követően *Derdák Éva festő restaurátor művész* restaurált.

A 2014-ben kiírásra került a Városháza közbeszerzési pályázata, mely az altemplom feltárása és rekonstrukciójára vonatkozott, melyet 5-6 pályázóval szemben a Bau-Vip Generál kft nyert meg, és ennek alapján megnyílt a lehetőség egy nagyléptékű és – jelentőségű újabb projekt megvalósítására. Első lépéseként az újkori szerkezetek elbontását kellett elvégezni annak érdekében, hogy a Budapesti Történeti Múzeum szakemberei a régészeti feltáráásokat elvégezhessék.

Kovács Eszter vezető régésznek köszönhetően – aki sajnos már nem lehet közöttünk – rengeteg értékes lelet került elő egészen az aquincumi időkből – így többek között a *IV. századi Contra Aquincum katonai erőd* tábori lakásán, a *XII. századi román altemplom* falain és régi szentélyén keresztül, ahol Árpád-házi Szent Erzsébet eljegyzése történt Thuringiai Lajos örgróffal 1211-ben, egészen a török időkből itt maradt ún. *Török-kori kettős sírig*, amely sokunknak legnagyobb fájdmára éppen az altemplomi szentély teret szelte ketté, ezért sajnos a BTM múzeumi raktárába kellett szállítani, hogy ott bemutatásra és további tanulmányozásra kerülhessen sor. Így viszont már semmi sem állhatott útjában annak, hogy a feltárt román altemplom, és annak régi szentélye ismételten imádságos térré alakuljon át.

Ebben a szakaszban a legnagyobb mérnöki szakértelmet igénylő feladat éppen az altemplom feltárása, a szerkezet kialakítása, a gótikus diadalív pillér alapjainak megerősítése, és az alapozási sík lesüllyesztése volt. A tervezés feladata dr. Mezős Tamás professzor úrra és irodájának munkatársaira hárult.

Az öt ütemben végrehajtott kivitelezés 3., 4. és 5. üteme az altemplom befejezése és a főtemplom belső felújítása volt. 2016 januárjában kezdődött el a 3., majd a 4. és végül az 5. ütem is. Az egyes ütemek a magyar kormány támogatásának köszönhetően a Főplébánia, az Esztergom-Budapest Főegyházmegye és a Városháza finanszírozásában valósult meg.

A 2016-os esztendő történelmi jelentőségű volt a Belvárosi Főplébánia életében, hiszen több mint kétéves rekonstrukció és zárva tartás után, Nagyboldogasszony Ünnepére, a templom búcsújára, azaz 2016. augusztus 15-re újra megnyílt az immár kétszintessé vált Főtemplom. Föltárult kétezer év és a

keresztény magyar múlt ezeréves történelme.

Nem túlzás azt mondani, hogy világraszóló érték került méltó helyére. Csodálatos élmény végigsétálni a felújítás után megszépült, világosabbá vált feltemplomban, ahol szinte az összes felület és berendezés megújult.

A járható üveglap alatt megtekinthető római kori emlékek pedig a folytonosságra, az elmúlt idők és korunk kapcsolatára irányítják a látogatók figyelmét.

Míndeközben az újonnan kiépített altemplomban az imádságos tér és a régészet, ill. rekonstrukció által feltárt kiállító tér mellett egy harmadik funkció is helyet kapott, hiszen az altemplom magában rejt egy közel 200 négyzetméteres közösségi teret is. Ez a tér jóval többet jelent a Plébániának egy építészeti értelemben vett új funkcionál, hiszen az altemplom újjáépítésével óriási űrt és hiányt sikerült – legalább – részlegesen betölteni, mivel a korábbi gyönyörű közösségi épületet, a korabeli Plébánia házat – ahol maga Liszt Ferenc 150-200 fős koncerteket is adott –, az 1885 után az ide tervezett, *Eskü téri híd*, (mai nevén az *Erzsébet híd*), építése miatt lebontották, s ezzel a Belvárosi Főplébánia közösségi tere is megszűnt.

2016 decembere után újabb szünet következett, majd 2018 júliusában megkezdődtek az ún. mellékterek munkái, melyek egyrészt a Templom 15. századi *Mátyás-oratóriumának* (kegyúri imatermének) felújításában, a sekrestye méltó átalakításában és a főbejárat korszerű kialakításában testesültek meg.

A Mátyás Oratórium szűk lépcsőjén megközelíthető kis emeleti tér felújítása, és az eredeti, reneszánsz kori falfestés feltárása és restaurálása – a Mátyás-év méltó lezárásaként – 2018 decemberére készült el. A királyi oratórium szintén valódi kuriózum, hiszen ez az egyetlen olyan terem Budapesten, ahol ilyen nagy területen megmaradt az eredeti, Mátyás korabeli színező falfestés.

És végül sor került az utolsó nagy feladat megvalósítására: a tornyok felújítására, a kilátók és kiállító terek megépítésére. A leromlott épületrészben 2019 év első harmadában mindent ki kellett bontani, a földszinttől egészen a 25 méter magasan fekvő harangfödémekig. Le kellett tisztítani és konzerválni a történelmi falakat, új acélszerkezetű lépcsőket beépíteni és a két tornyot a timpanonon keresztül egy 17 m hosszú, többtonnás acélhíddal összekötni.

Módy Péter kitűnő kőrestaurátor munkája nyomán a déli torony földszintjén található összes történelmi emlék eredeti állapotában látható. Így Magyarország legrégebbi román kori párkányzata, a hozzá tartozó románkori falazat, a gótikus kőablakkeretek és megtört oszlop, valamint az altemplom feltárásakor fellelt középkori sírfedelek, amelyek közül három kiállítási darabként elhelyezésre is került a Déli torony aljában. A többszáz évet átívelő történelmi térből egy modern üvegfalú panorámalifttel lehet feljutni a 17,8 m magasan fekvő második kilátószintre.

A tornyokba új technikai eszközök és elemek kerültek, így új világítást, modern kamera- és tűzjelzőrendszert kaptak, sőt, az északi torony harangvezérlése is megújult. Az újonnan gyártott zsalugáterek függőlegesen nyílnak és elektromosan mozgathatók, így önműködően szabályozható a kilátás. A leesés elleni védelmet modern német acélhálórendszerek szolgálják.

A harangok által uralt, 2020. márciusára felújított gyönyörű tornyok méltón emelkednek a templom fölé, s ezzel a műemléki-idegenforgalmi

funkcióval is gazdagodva a közösségi és hitéleti szerepet szolgálják.

Mivel a templom a főváros kiemelt műemléke és a világörökség része, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal kezdettől fogva nagy figyelmet fordított az itt zajló munkálatokra. A tervező és a kivitelező is azonnal átértékelte, hogy nem csupán a szigorú műemlékvédelmi előírásoknak kell megfelelniük, hanem az építkezés folyamán tudásuk legjavát kell nyújtaniuk annak érdekében, hogy az évek során körülük, rétegről rétegre feltáruljon majd a több évszázados múlt, az egykor itt élők alkotásai, s a kezük nyoma.

Mindezt köszönet illeti a megbízókat, a *Városházát, az Esztergom Budapesti Főegyházmegyét* és természetesen, és különösen *Zoltán atyát*, aki mindezt a gyönyörűséget nem csak, hogy megálmodta, de véghez is vitte. Ugyancsak köszönet illeti az együttműködő partnereket, a kitűnő tervezőket, *dr. Mezős Tamás* tanár urat és *Tóth Péter* építészmérnök urat, valamint a társtervezőket, a Műemlékvédelmi Hatóság kitűnő szakemberét, *Leposa László* műemlékfelügyelő urat, támogató együttműködéséért és szinte folyamatos jelenléteért. Ugyancsak köszönet illeti a szigorú, következetes, de mindig a megoldásra törekvő közreműködésükért a műszaki ellenőr urakat, *Nagy István* és *Jánosi László* mérnök urakat. Természetesen köszönettel és hálával tartozunk a Jóistennek, hogy a munkák során mindvégig megőrzött bennünket, hogy jó irányban vezetett minket és a helyes úton tartott mindannyiunkat.

Húsz éve a plébánián

Templombúcsunk másnapján, augusztus 16-án, vasárnap, a 10 órai szentmisét követően köszöntöttük Dr. Osztie Zoltán plébános atyát, Csorba Gábor állandó diakónust és Rochlitz Kinga irodavezetőt abból az alkalomból, hogy mindhárman 20 évvel ezelőtt, a 2000. évben kezdték meg szolgálatukat plébániánkon. A bevezetőben elhangzott méltatásban nem elsősorban az elmúlt időszak hosszára, hanem annak tartalmára, az elvégzett

különösen a húsvéti szent háromnap során tapasztalhatnak meg újra- és újra.

Csorba Gábor állandó diakónus, főegyházmegyei karitászigazgató személyét és munkáját Mátyási Marilla méltatta, aki a kezdetektől maga is önkéntes és a közelmúltban kitüntetett munkatársa Gábornak, s így közelről szemlélhette az elmúlt évtizedekben az ő elkötelezett és odaadó plébániai- és karitásztévénységét, amelyet civil foglalkozása mellett végzett. Az, hogy mindez felesége, Beöthy Kinga és népes családja szeretetétől övezve és attól nem elválaszthatóan valósul meg, önmagáért beszél.

Rochlitz Kinga munkásságát és személyét méltatva Bitter Lajos kiemelte, hogy az elmúlt évek Zoltán atya által kezdeményezett és megvalósított, ma már teljes pompájában előttünk álló, nagyléptékű templomrekonstrukció előkészítésének és kivitelezésének elengedhetetlen feltétele volt, hogy a kevésbé látványos, adminisztratív és egyéb „háttér munka” folyamatosan elkészüljön, a közbeszerzési eljárásoktól kezdve, az elszámolásokig. Ezek mellett pedig a plébániai rutinmunkák sem maradhattak el. Persze, az ember sokkal több, mint amit elvégez –

munkára és a szentség-kiszolgáltatás kegyelmi voltára esett a hangsúly.

A hívek nevében Székér Kálmánné emlékezett meg Zoltán atya lelkipásztori tevékenységéről, amelyben kiemelte, hogy azt legjobban a szeretet szó jellemzi, és amely a hívekből ugyanezt a hatást váltja ki. Szólt arról, hogy milyen jelentőséget kapott keresztény életükben a liturgia szépsége, melyet a plébános atya vezetésével bemutatott szentmiséken, de

hangzott el a köszöntésben, melyben Kinga személyére, az imádságra, munkára és csendre vonatkozó gondolatok fejeződtek ki.

A köszöntéseket követően mindhárom ünnepelt szót kért, örömet, köszönetét és háláját fejezte ki az elmúlt időszak kegyelmeiért, a hívek hűségéért és szeretetéért. Az ünneplés az altemplomban agapéval zárult.

Kegyelmi időket élünk

Boldogok lehetünk, hogy olyan történelmi korszakban élünk, amikor az egyház és az állam nemcsak, partnerekként, szövetségként vezetik hazánkat, hanem együtt imádkoznak hazánkért, egységben, egy szívvel, egy lélekkel. Áttekintve a magyar történelmet, láthatjuk, hogy ez sajnos nem volt mindig így. Nem is kell nagyon visszatekintnünk, hiszen mi, magunk is megtapasztaltuk ennek ellenkezőjét...

Kegyelmi időket élünk és nem szalaszthatjuk el ezt a lehetőséget! Azzal az eltökélt szándékkal vágjunk

bele a nyári pihenési időszak után az Úr és az Ő Egyházának szolgálatában karitás munkánkba, ahogy Szent István király is elkezdte és vitte végbe saját életében Isten művét.

Az ő krisztusi sziklára épített hite megingathatatlan reményt adott számára, pedig – ismerve küzdelmes, nehéz és sok tragikus eseménnyel terhelt életét – igencsak megpróbálta őt

a gondviselés. De minden nehézség és emberileg kilátástalan helyzetek sora ellenére, *a jó harcot megharcolta, a pályát végig futatta, a hitet megtartotta és már részesült az igazság dicsőséges győzelmi koszorúban* (vö. 2 Tim 4,7-8). Ez a mi jövőképünk is. Nem csak vágy, nem csak alternatív cél, hanem az Isten akarata, az Ő általa, számunkra kitűzött út, ami az igazság útja és az életbe, az örök életbe vezet.

Szent István király példája, öröksége a fiához írt Intelmeiben (lásd: <https://mek.oszk.hu/00200/00249/00249.htm>) is össze van foglalva, kijelölte számunkra boldogságunk, üdvösségünk útját. A mi hivatásunk és küldetésünk az Úrtól nem más, mint Szent István királyé és a többi magyar és egyetemes szenté volt. Ennél nemesebb, megtisztelőbb és boldogabb feladat nincsen, az egyház, hazánk, család közösségében a szeretet végső győzelméért munkálkodni, a karításban és minden más helyen és formában, ahová az Úr állított minket.

Boldogok vagyunk, hogy a teremtő és gondviselő Isten így megbízik bennünk. Csalódást nem okozhatunk, hiszen a győzelem vár ránk. Köszönöm, hogy együtt szolgálhatunk Isten országáért ezeréves hazánkért, egy szívvel, egy lélekkel Krisztusban, az Ő édesanyjának, Magyarok Nagyasszonyának oltalmában. Meglesz, gyerünk!

Csorba Gábor

állandó diakónus, karítázigazgató
Esztergom-Budapesti Főegyházmegye
Szent Erzsébet Karitászt Központ

Elváltak nyári zárándoklata

Mint a közösségek többsége, mi is márciusban találkoztunk utoljára, még a járvány előtt. Azóta távollétünkben is minden hónap első keddjén misét mondtak értünk a premontrei atyák.

Alig vártuk, hogy végre találkozhatunk. Kirándulásunkat július utolsó szombatjára terveztük. A nagyobb létszám helyett csak 7-en vállalkoztunk a zárándoklatra, mert kit baleset ért, ki nyaralt, ki unokára vigyázott, s valakinek családi esemény miatt nem felelt meg az időpont. Azon a héten több vihar volt, és kirándulásunk napjára is vihart ígértek a meteorológusok. Felmerült annak a lehetősége, hogy elhalasztjuk a zárándoklatunkat. Én is haboztam kissé, az esőtől ugyan nem, de a vihartól félek. A kitűzött napon, reggeli imámat elmondva jöttem rá, hogy aznap van Szent Jakab ünnepe, aki a zárándokok védőszentje, így boldogan hívtam fel a szervezőt, hogy én is megyek.

Utunk első állomása Pilisszentkeresztre vezetett. Dobogókőre igyekezve, korábban már többször haladtam át a községen, de sohasem tértem be szétnézni ott. Örültem, hogy ezúttal nem csak áthaladtam rajta. A 2200 főt számláló község egynegyede szlovák ajkú. Ezért nem meglepő, hogy több helyen szlovák felirattal is találkozunk. Még Mária Terézia idején települtek ide a felvidéki szlovákok a német telepésekkel együtt. Mára már a német ajkú lakosság nem számottevő, hiszen a legutóbbi népszámláláskor csupán 77 ember tartotta

magát német nemzetiségűnek. A 11. században királyi vadászkastély állt itt, III. Béla királyunk pedig 1184-ben ciszterci apátságot alapított a falu szomszédságában. A templom és a monostor a tatárjárás és törökdúlás idején megsemmisült. A terület a pálosok tulajdona volt. Utunk első állomása, a jelenleg is álló, barokk stílusban épült római katolikus templom, melyet 1757-ben kezdtek el építeni és 1766-ra készült el, s a Szentkereszt nevet kapta. Tornyának építése 1803-ban fejeződött be.

Ebben a templomban hallgattuk meg az igeliturgiát, amit Bitter Lajos, a budapesti Belvárosi Nagyboldogasszony Plébánia akolitusa tartott, aki a csoportunk lelki vezetéséért felel. A pilisszentkereszti plébános, Szalai Zoltán atya más elfoglaltsága miatt nem tudott fogadni bennünket.

Ezután a község határában lévő Szentkút forrást kerestük fel. Gyönyörű erdei út vezet a forráshoz. Szentkútnál egy kis, kék kápolnát állítottak fel, amin látszik, hogy karbantartják az ott élők. Elég sok emberrel találkoztunk az úton, akik vagy vizet cipelve vagy csak kirándulni mentek a forráshoz.

A pilisszentkereszti Szentkút tisztelete az 1860-70-es években kezdődött. Több csodát is tulajdonítanak a forrás vizének. Az egyik szerint egy fiatal, csobánkai lány csodálatos módon gyógyult meg súlyos bénulásából, felállva kerekesszékből. Egy másik szerint a Szűzanya képét látták meg a víz tükrében a zárándokok.

A kegyhelyek vallási értékéről történt beszélgetést követően mi is megtöltöttük műanyag palackjainkat és indultunk az úton vissza. A helyi Kislugas étteremben, az előzetesen már egyeztetett program szerint finom ebéddel vártak bennünket.

Az ebédet követően Solymárra indultunk, ahol újabb kis séta vezetett bennünket a Szél-hegyi Golgotára. A felfelé vezető utat a keresztúti stációk övezik, mely a Golgota Alapítvány szervezésében az 1990-es évek második felében épült. Az egyes stációk feliratai a kivitelezést adományaikkal segítő családok neveit is őrzik.

Sajnos, a képeket nem láthattuk, mert rongálás miatt valamennyi kép restaurációra szorul. Innen gyönyörű kilátás nyílik a környező községekre, Pilisszentivánra, Pilisvörösvárra, Pilisborosjenőre, Budaligetre, Piliscsabára. Élveztük a csodálatos tájat és a még csodálatosabb időt, ugyanis az időjárás minden várakozásunkat felülmúlóan ideális volt. Solymáron betértünk Bitter Lajos nővéréhez, Ilkéhez, aki fenséges vendéglátásban részesített minket, süteménnyel, kávéval és borral várt bennünket.

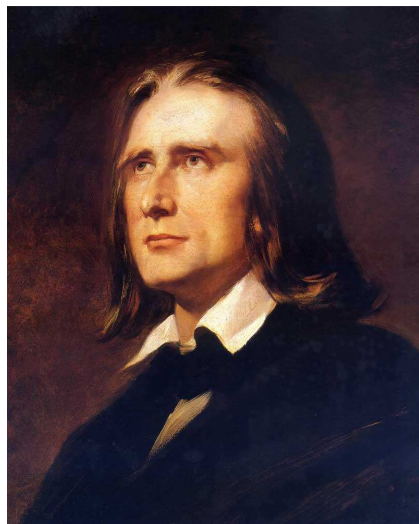
Hazafelé Máriaremetén keresztül vitt az utunk. Ez volt a meglepetés. Egy héttel korábban töltötte be 90.-dik életévét Herpy Gyuri atya, aki közösségünk első lelkivezetője volt. Nagyon megörült nekünk Gyuri atya, aki a parkban fogadott bennünket, részletesen kikérdezett, hogy kivel, mi történt és az új társainkkal is hamar megtalálta a közös hangot. Elérzékenyült, hogy hányan köszöntötték fel őt az elmúlt napokban. Megkaptuk az áldását és mi is boldogan tértünk haza erről az igen emlékezetes zárándoklatról.

Kaszaky Éva

Budapest-Belvárosi Liszt Fesztivál

Liszt Ferenc a magyar zenetörténet kiemelkedő alakja. De vajon milyen kapcsolatok kötik össze a romantika korszakának egyik legnagyobb zeneszerzőjét templomunkkal?

Liszt 1870-től többször látogatott Magyarországra, sőt életének ezen szakaszában – egészen haláláig – három város között ingázott: általában novembertől márciusig Pesten tartózkodott és az éppen akkoriban alakuló Zeneakadémia vezetésével foglalkozott, majd az év többi részét Weimarban és Rómában töltötte. Első hosszabb Pesti tartózkodásakor plébániánk akkori épületében lakott öt hónapon keresztül, 1870. november 16-tól 1871. április 22-ig. Ez az időszak megalapozta a jó viszonyt a plébánia közössége és a zeneszerző között. Gyakran vezényelte a templom zenekarát és kórusát. A következő évben már nem a plébánia látta vendégül, mert ekkor már saját lakása volt a városban, azonban liturgikus zenei tevékenységeit természetesen folytatta templomunkban. 1872. februárjának elején mutatta be a *Missa choralis* című művét, melyet ő maga vezényelt.

Ez volt a darab itthoni ősbemutatója is.

Ugyanezen év márciusának végén még egyszer bemutatták a misét a főplébánia-templomban. Ekkor már a templom zenei vezetője Engeszer Mátyás volt, aki jó barátságot ápolt Liszttel, és ő maga is közreműködött az előadásban. Liszt a következő évben is vezényelte a templom Liszt-egyleti kórusát. Ezek az alkalmak nagy hatással voltak a zeneszerző géniuszra. Folyamatosan dolgozott annak érdekében, hogy megújítsa a katolikus egyházzenét és lendületet adjon műveivel a többi templom zenei életének is. A zeneszerző tisztelete halála után is megmaradt a belvárosi plébánián. Például 1929 nagypéntekén itt mutatták be először a keresztutat, a Via Crucist, melyet utolsó éveiben komponált.

Ezt a tiszteletet, a „Liszt-hagyományt” szeretnénk napjainkban is fenntartani, tovább éltetni a főplébánia közösségében. Így merült fel a templom zenei vezetésében a Budapest-Belvárosi Liszt Fesztivál megszervezésének terve, mely idén három orgonakonzertet foglal majd magába.

Elsőként Kalocsay Károly orgonaművész koncertjét hallhatjuk szeptember 26-án, szombaton este, akinek műsorán olyan monumentális Liszt-darabok hangzanak el, mint a Bach kantáta parafrázis *Weinen, Klagen, Sorgen, Zagen* című darab, vagy a Christus oratórium ikonikus tétele az egyház megalapításáról, a *Tu es Petrus*. A második koncerten Erdődy János orgonaművésztől hallhatunk Liszt kompozíciókat október 10-én este, aki a *Szent Erzsébet legendájának* nyitó tételén kívül a virtuóz *B-A-C-H* prelúdium és fúgát is műsorára tűzte. Idei Liszt Fesztiválunkat pedig egy meglepetés előadó fogja zárni november 21-én este. A koncerten a Liszt életmű leggrandiózusabb orgonadarabja, az *Ad nos, ad salutarem undam* korálra írt fantázia és fuga is felcsendül templomunk orgonáján.

„Vezércsillagom az legyen, hogy Magyarország
egykor büszkén mutathasson rám.”

Liszt Ferenc

Katyi Zsombor

Hordj- és vess keresztet!

Plébániánk híveinek kérésére „Hordj- és vess keresztet” mottóval kezdeményezés indult annak érdekében, hogy minél bátrabban kimutassuk elkötelezettségünket a külvilág felé.

Kérjük, hogy akik csatlakoznak a felhíváshoz, és vállalják, hogy valamilyen – kulturált, izléses és akár nem feltűnő – formában keresztet hordoznak öltözetükön vagy viselnek nyakláncot, illetve egy templom mellett elhaladva keresztet vetnek, szíveskedjenek nevük megadásával írásban jelezni plébániánk email címén, vagy akár papíron leadni a templom recepcióján

A Szép, a Jó és az Igaz

Alapvető lelkiismereti kérdésekben csak két válasz lehetséges: igen vagy nem

Az utóbbi, immár hosszú időszakban lépten-nyomon találkozunk az „érték” kifejezéssel, mely főleg politikusok szájából hangzik el, vagy újságírók, publicisták tollából származik és persze, ebből következően tartalmát politikai beállítódásuk határozza meg. A politikai beállítódás mögött viszont egy világnézet, egy életérzés húzódik meg, amögött pedig egy alapvető lelkiismereti döntés.

Az egyik magatartás – melynek politikai érték- és érdekképviselője az ún. balliberális oldal – a lázadó, az újat, a változást a meglévőnél mindig jobbnak tartó,

az ideális világot, a mennyországot a földön megvalósítani akaró embertípusé.

A másik, a keresztény-konzervatív, a bevált normákat, emberi együttélési formákat, az idők próbáját kiállt intézmények megtartását előnyben részesítőké, akik az emberiség fennmaradásért nagyobb felelősséget éreznek annál, minthogy életveszélyes kísérleteknek vessék azt alá, nem beszélve arról, hogy két ilyen kísérlet eredménye – százmilliók halála – már történelmi tényként előttünk (mögöttünk) áll. Ez nem jelenti azt, hogy azon értékeknek a szem előtt tartásával melyek ennek a világnézetnek, emberi magatartás-

nak az alapját képezik, ne lenne szükséges és lehetséges a változtatás, a fejlődés, a valóban jobb élet érdekében. E két szemléletmód, kétféle emberi magatartás mögött személyiségjellemzők is meghúzódnak (melyeket sem az egyes emberre, sem embercsoportra nem lehet kizárólagosan alkalmazni, hiszen az ember mindig sokkal több, mint a személyiségjellemzői és ezek mindegyike egyszerre soha nem jelenik meg egy emberben).

Az egyik az ego által vezérelt érvényre jutás mindenképp elé helyezését tekinti magától értetődőnek, karrier-, hatalom-, birtoklás- és élvezetvezérelt magatartás, melynek oka, hogy valójában ezeket tartja a legfőbb értékeknek, a boldogság forrásának. Ha a szabadságról alkotott felfogásukat a *valamitől való szabadság*, és a *valamire való szabadság* két szempontja szerint tekintjük, akkor azt látjuk, hogy a valamitől való szabadság alatt azt értik, hogy az egyén önmegvalósítása előtt minden korlátot el kell háritani, beleértve a családot, nemzetet, vallást és az államot, sőt, még a biológiai nemet is, ugyanis ezek olyan konstrukciók, melyek korlátozzák az embert abban, hogy azt tegyen, amit éppen akar, vagy amire éppen ösztönkésztetést érez. Innen pedig már csak egy lépés a szexuális aberráltság polgárjoggá tétele.

A valamire való szabadság fogalma esetükben pedig ebből következően, az ember totális önérvényesítési igényét jelenti. Amikor ez bekövetkezik, az arisztotelészi kategóriák szerinti filozófiai emberfogalom borzalmas megvalósulásának lehetünk tanúi, mert létrejön az *animal rationale*, az eszes állat nem filozófiai kategóriája, hanem ember alatti jelensége.

A másik szemléletet azok az emberek képviselik, akik tudják, hogy bár hajlamaikban megvannak a felsorolt tulajdonságok, de azt is elfogadják, hogy, ha azok szerinti szabadságukkal élnek, az nem vezet igazi boldogsághoz, ezért ezeket az adottságokat korlátozni kell. Ugyanis, valamilyen rejtélyes okból az igazi boldogságot keresik, és belátják, hogy az nem lehet egy véges jó. Hugo Boëtius ókori latin bölcsele, amatőr filozófus fogalmazta meg helyesen: „*a boldogság az elveszítetetlen élet egész szerinti és egyszerre való birtoklása*”, ami csak akkor lehetséges, ha a létezés maga értelmes, célja van, ami jó, szép és igaz. Aki az értelmetlenség és céltalanság mellett dönt, annak számára nyilvánvalóan nem létezhet igazság, és ebből következően szép és jó se, hiszen ezek nem választhatóak el egymástól.

A két szemlélet egy, az ember létezésére vonatkozó alapvető kérdésre adott válasz következtében különül el: *ajándék-e az én létezésem, vagy nem?*

A globalizmus, amely az ember téves szabadságértelmezésére és ego-vezérelt vágyaira épít,

olyan világtörténelmi kísérlet, amelynek már nem is a kezdetén, hanem a folyamatában vagyunk. Olyan elveket hirdet, mint például a szabad országválasztás, sőt, az országok megszüntetése, (és ezzel ellentmondásban jogállamiság) a nemek cserélgethetősége, a család idejét-múltsága, és mindezt alapvető emberi jogként. A kiagyalói egyszerűen a már leírt magatartású és világnézetű emberek, csak éppen, ők „egyenlőbbek”, és az „ideális” világot a saját dominanciájuk magától értetődő érvényesítésével kívánják megvalósítani.

Mindezek szellemi alapja Karl Marx alaptézise, a családnak mint az erőszak elsődleges színterének megjelölése és felváltásának szükségessége. A frankfurti filozófiai iskola egyes képviselői (Th. W. Adorno, H. Marcuse, M. Horkheimer) pedig a tekintélyelvűsége hivatkozva a családot a holokauszthoz vezető út melegágyának tekintették.

A globalizmus a mesterségesen gerjesztett igények, vágyak világa, egy mesterségesen szervezett világban. Ebben a világban egyre bonyolultabbá, áttekinthetlenebbé válik minden, a lényeg az – ördögi – részletekben lesz. Ebben a világban nincs helye Istennek, (aki lényege szerint egy-szerű) sőt, nemhogy nincs helye, de tagadása követelmény. Ha ez megvalósul, létrejön az orwelli világnál is borzalmasabb képződmény. És ennek pedig egyszercsak megjelenik az ellenhatása, mert ez történelmi törvény. Amikor ugyanis a részletek vég nélkül sorjáznak egymás után a hamisság szolgálatában, akkor előbb-utóbb végképp lehetetlenné válik az élet. És ha ez bekövetkezik, az olyan kataklizmához vezethet, amely még a történelemben nem fordult elő.

Nyilvánvaló, hogy életünk alapvető, végső kérdése, a létezés értelmessége olyan kérdés, melyre csak Isten adhatott választ, ami a Názáreti Jézusban egyetemes és végérvényes történelmi valóságában megtörtént, ezért a titok a hit által, saját személyünk titkában életszerűen is felfogható.

Az ember szabadságának végső értelme ezért az, hogy ajándékként fogadja el létét, és így döntsön a világ értelmessége, az Igaz, Szép és Jó mellett. Ekkor az igazi érték mutatkozik meg, a Szeretet. Ezért minden olyan értéknek, ami valóban érték, ebből a lelkiismereti döntésből kell származnia. És ebben az értelemben beszélhetünk keresztény globalizmusról is, csak hogy annak eszkatologikus távlatja van. Vagyis – bár rejtve itt van – nem hirdet földi mennyországot. Nem Internet-, Tik-Tok-, Instagram-, Facebook-, Twitter- és hasonlókat által valósul meg, nem is az ENSZ-, szimpóziumok-, konferenciák-, törvények-, alkotmányok-, hanem kizárólag a Szép-, az Igaz- és a Jó-, vagyis a Szeretet-, a szentek közössége által.

BL

Plébániánk hírei

Templomunk misarendje:

Hétfő-péntek:	17 ó
Szombat	18 ó
Vasárnap:	8.30; 10 ó; 18 ó angol nyelvű szentmise 20.30

Folyamatos szentségimádást tartunk az altemplomban
10-és 17 óra között

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI

Hétfő 18 ó	Felnőtt katekézis
Kedd 18 ó	Elváltak és egyedül maradtak találkozója (havonta első kedden a Szent Mihály templomban és a Szent Kinga teremben)
Kedd 10 ó	Senior csoportok találkozója (a hónap második- és harmadik keddjén)
Szerda 14 ó	Garantált házvezetés a templomban és a tornyokban
Péntek 15 ó	Engesztelő imaóra a hazáért
Gyóntatás	Vasárnap a 10 órai szentmise alatt, illetve személyes megbeszélés szerint
Lelkigondozás	Telefonon történő egyeztetés szerint

LELKI NAPOT TART DR. OSZTIE ZOLTÁN PLÉBÁNOS
ATYA A SENIOR CSOPORT SZÁMÁRA OKTÓBER 27-ÉN
10- ÉS 15 Ó KÖZÖTT

Program:	10 ó szentmise 11 ó elmélkedés 12 ó ebéd (szendvics, kávé, tea), beszélgetés 13.30 elmélkedés 14.30 hálaadás
Helyszín:	a Belvárosi Főtemplom al- vagy feltemploma, a létszámtól függően
Részvételi díj:	1000 Ft
Jelentkezési határidő:	2020. október. 18.

PESTI FŐTEMLOM

Spirituális közösségi lap
VI. évf. 42. szám

A Belvárosi
Nagyboldogasszony
Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Katyi Zsombor
Kaszaky Éva
Dr. Kerényi Lajos

Lektorálta:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15.
tér 2.
belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

A címlapon templomunk egyik
kiemelkedő művészettörténeti
értéke 14. századi Trónoló
Madonna freskó északi béléten
lévő püspökszent, Szent Gellért
képe látható

Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia

1056 Budapest Március 15. tér 2. Tel/fax: 318 3108 E-mail: belvarosiplebania@gmail.com
Irodaszolgálat: hétfő - szerda - péntek 9 -12; 15.30 - 17.30
Irodavezető: Rochlitz Kinga